

EEN NIEUWE PROFESSIONAL; WAT KAN HIJ BETEKENEN?

AFGESTUDEERDE PPKE-STUDENTEN AAN HET WOORD

Wat kun je eigenlijk met een associate degree Pedagogisch Professional Kind en Educatie en wat ben je dan? Of, wat kun je met deze opleiding nu meer dan wanneer je de opleiding Pedagogisch Medewerker, Bos-medewerker of onderwijsassistent hebt gedaan? Deze vragen zijn ons de afgelopen jaren vaak gesteld. We gaven hier natuurlijk zo goed mogelijk antwoord op, maar het bleven de antwoorden van de ontwikkelaars en docenten van de opleiding.

Nadine Gebben, Marieke Dijkman-Schoorlemmer, Sjura Ouwehand en Chantal Takens zijn inmiddels afgestudeerd en werkzaam binnen de kinderopvang en de jeugdhulp. Wat heeft de opleiding voor hen betekend?

LEERRIJKE OMGEVING

Nadine: 'Ik heb veel meer kennis en vaardigheden gekregen om een rijke omgeving voor kinderen te creëren'. Marieke vult aan: 'Ja, ik besef nu beter wat de invloed van de omgeving is op de ontwikkeling van een kind. Ik kan hier nu ook veel beter op inspelen.'

Alle vier beamen ze dat de opdrachten vanuit de opleiding hen hebben geholpen om de theorie ook daadwerkelijk aan de eigen praktijk te verbinden. Ze geven aan meer kennis over de ontwikkeling van kinderen en jongeren te hebben, maar vooral ook over wat er nodig is om deze ontwikkeling te bevorderen. Ze vinden dat ze met nieuwe ogen naar hun eigen praktijksituatie zijn gaan kijken. 'Ik zag nieuwe mogelijkheden om de omgeving van kinderen te verrijken waar ik voorheen nooit bij stil had gestaan', geeft Sjura aan. 'Je weet meer, maar tegelijkertijd besef je ook dat je niet altijd alles zelf kunt en het soms beter is om iemand anders erbij te halen. Dat is voor mij wel één van de belangrijkste dingen die ik heb geleerd.'

REFLECTIE

'Je weet en kunt meer, maar daar is wel reflectie voor nodig' geeft Chantal aan. 'Door goed te leren reflecteren ben ik er wel achter gekomen dat ik veel meer uit mijzelf en daardoor ook uit het kind kan halen. Dus, wat is mijn eigen rol en wat betekent dit voor het kind? Ook het samen met collega's reflecteren brengt heel veel op. Tijdens de opleiding zag ik er niet altijd de waarde van in, maar achteraf heeft me dit veel opgeleverd.' Marieke vult aan: 'Ik heb veel geleerd van het mezelf filmen. Ik merkte dat ik soms veel te snel handelde. Ik wachtte helemaal niet op het antwoord van een kind. Het is zo belangrijk om je van je eigen rol bewust te zijn. Naar jezelf kijken en reflecteren was in eerste instantie niet altijd leuk om te doen, maar het bleek echt heel waardevol.'

BREDER LEREN KIJKEN

Het goed leren kijken is iets wat Sjura ook heeft geleerd tijdens deze opleiding. 'Je moet niet alleen goed kijken naar de kinderen, maar ook naar de organisatie. Problemen in een groep ontstaan vaak tijdens zogenoemde wachtmomenten. Ik ben daarom eens heel goed gaan kijken of de organisatie in de groepen op de verschillende locaties niet anders zou kunnen. Ik heb bijvoorbeeld de vraag gesteld of het echt noodzakelijk is dat alle kinderen allemaal tegelijk om half 12 moeten eten. Sommige kinderen zijn om half 12 nog bezig met een spel, andere al bijna te moe om nog te kunnen eten. Pedagogisch Medewerkers kost het heel veel tijd om alles steeds op vaste tijden voor alle kinderen voor elkaar te krijgen. Volgens mij moest dit relaxter kunnen. We moeten daarvoor met z'n allen wel anders leren kijken. Wanneer je wilt veranderen is het ook heel belangrijk om hierbij je collega's meteen in

De ad-opleiding richt zich op functies en taken in kinderopvang, onderwijs, welzijn en jeugdhulp voor de leeftijdsgroep van 0-14 (18) jaar. Studenten leren in deze opleiding een sterke(re) pedagoog te worden, als verbinder te fungeren tussen verschillende professionals, alert te zijn op mogelijkheden die zich voordoen rondom de ontwikkeling van kinderen en jongeren en initiatieven te nemen die hun ontwikkeling bevorderen. Daarnaast moeten de studenten natuurlijk goed met groepen kinderen en jongeren kunnen werken en hiervoor zinvolle en uitdagende activiteiten vorm kunnen geven.

Goed planmatig kunnen werken is hierbij erg belangrijk. Het handelingsgericht werken (Pameijer, 2018) loopt dan ook als een rode draad door de opleiding. Er wordt veel aandacht besteed aan het kiezen en inzetten van geschikte observatiemiddelen, het stellen van goede vragen en het leren kijken vanuit verschillende perspectieven. Bij de evaluatie wordt de studenten geleerd om hier, wanneer het mogelijk is, steeds alle belanghebbenden bij te betrekken.

mee te nemen. Begin, durf iets uit te proberen en ga daarbij uit van vertrouwen.'

'Ja' vult Marieke aan, 'Wanneer je niet uitkijkt ben je in de kinderopvang inderdaad heel veel met regelen en verzorgen bezig en kom je niet toe aan waar het eigenlijk ook omgaat; goede voorwaarden creëren zodat kinderen zich goed kunnen ontwikkelen.'

KRITISCHE EN PROACTIEVE HOUDING

De houding van deze oud-studenten is door deze opleiding ook veranderd. Zo geeft Marieke aan: 'Ik heb nu veel meer kennis, maar leg me ook niet overal meer bij neer. Een belangrijk uitgangspunt voor mij is geworden: wat is goed voor dit kind? Een poosje geleden liet de GGD weten dat een kind bij ons in de opvang een bepaald VVE-programma moest volgen en daarvoor naar de stad moest. Dat voelde echt niet goed. Ik ben op zoek gegaan of dit niet anders kon en heb een oplossing dicht in de buurt gevonden. Bij de GGD was deze constructie niet bekend. Voorheen had ik me bij een advies van de GGD neergelegd, omdat ik dacht dat het niet anders kon. Nu betrek ik makkelijker externen erbij om het zo optimaal mogelijk te maken voor het kind, de ouders en medewerkers.'

In andere bewoordingen vult Nadine aan: 'Door de opleiding krijg je zoveel meer diepgang. Je weet hoe de ontwikkeling van een kind normaliter verloopt en je weet nu ook hoe je hierop moet inspelen. Vroeger bleef het bij een onderbuikgevoel en dacht je het kind is nog jong, het zal nog wel komen, of ik verwees ouders naar het consultatiebureau. Nu kan ik zelf al meer advies geven.'

Sjura geeft aan dat ze nu haar handelen beter kan onderbouwen. 'Je weet waarom iets wel of niet goed is en dit heeft mij als professional veel sterker gemaakt.' Ook Chantal beaamt dit: 'Alle inzichten en handelingen die ik had waar ik zelf eerder ook al wel een goed gevoel bij had, kan ik nu onderbouwen. Dit heeft mij zelfvertrouwen gegeven.'

INTERPROFESSIONEEL WERKEN

(Inter)professioneel samenwerken is een belangrijk thema binnen de opleiding. Sjura: 'Doordat we tijdens de opleiding in gemengde groepen zaten heb ik ook heel veel geleerd van mensen die in andere domeinen werkten, of met een andere leeftijdscategorie. Je leert ook de afkortingen en de vaktermen kennen die er in een ander werkveld worden gebruikt.'

Ik ga nu vanuit de opvang in gesprek met directeuren, bouwcoördinatoren en ib'ers. Het zijn nu inhoudelijke onderwerpen waar we het over hebben. Zoals, hoe geven jullie het onderwijs vorm, hoe

Vlnr: Nadine Gebben, Chantal Takens, Emma Nitert, Ria Colenbrander, Marieke Dijkman-Schoorlemmer en Sjura Ouwehand

kunnen we zo goed mogelijk aansluiten wanneer een vierjarige vanuit de opvang naar de basisschool gaat?’

Het over de grenzen kijken van het eigen werkdomein is een belangrijk uitgangspunt in deze opleiding. In de opleiding worden de groepen om deze reden dan ook zo heterogeen mogelijk samengesteld (wel- en niet werkenden, werkzaam in verschillende domeinen, oudere en jongere studenten, veel en weinig ervaring). De studenten leren zo op een laagdrempelige manier met en van elkaar en kunnen op een brede manier kennis en ervaring op doen. Ook door bij elkaar op de werkvloer mee te lopen. In de tweede helft van de opleiding gaan de studenten meer en meer op zoek naar partners die van belang zijn voor hun eigen praktijksituatie, op zoek naar waar nieuwe verbindingen mogelijk zijn.

Contact maken met professionals en organisaties buiten het eigen domein is een verplichting vanuit de opleiding. Marieke vertelt dat zij een eerste stap zette naar een dichtbijgelegen basisschool. ‘Ik merk nu ook dat het gesprek gaande blijft. Leraren van de basisschool komen nu bijvoorbeeld met vragen over het functioneren van het kind op de kinderopvang.’ Chantal ervaart ook hoe belangrijk het is om gebruik te maken van de expertise van verschillende professionals. In het autismehuis waar ze nu werkt, werken mensen met verschillende opleidingsachtergronden; ‘Ieder kijkt vanuit een ander perspectief. Het is zo waardevol om open te staan voor de opvattingen van anderen en ook daadwerkelijk te zien dat een iets andere aanpak ineens wel effect voor een kind kan hebben.’

De studenten vinden dat ze een ‘T-shaped’ professional zijn geworden. Sjura: ‘We hebben veel meer kennis op verschillende vlakken. Maar we beseffen ook dat we niet alle kennis zelf in huis hebben, je hebt eigenlijk altijd anderen nodig. Ik weet nu waar ik de expertise vandaan moet halen wanneer ik bijvoorbeeld ouders niet zelf verder kan helpen.’

NIEUWE KANSEN OP DE ARBEIDSMARKT

Deze eerste lichting studenten stapten een nieuwe opleiding binnen. Een opleiding waarvan ze niet precies wisten hoe deze er uit zou zien en vooral wat ze er na twee jaar in het werkveld mee zouden kunnen.

Wat blijkt; er doen zich nieuwe kansen voor. Kansen die de studenten pakken. Soms betreft het functies en taken die nieuw zijn en nog ingevuld moeten worden. Marieke: 'Ik vond het geweldig om te pionieren in deze opleiding. In mijn nieuwe werk ga ik ook weer pionieren en er voor zorgen dat mijn nieuwe functie zinvol ingevuld gaat worden binnen de organisatie.'

Het advies van de vier aan het werkveld is dan ook: 'Kijk naar de mogelijkheden om deze nieuwe professionals breed in te zetten en maak gebruik van de verbindingen die nodig zijn voor de ontwikkeling van kinderen en jongeren. Investeer daarnaast in het personeel, deze opleiding haalt het niveau op de werkvloer omhoog.'

Nadine en Marieke werken inmiddels als pedagogisch coach/beleidsmedewerker in de kinderopvang. Nadine geeft aan: 'Ik was toe aan een nieuwe stap. Doordat ik deze opleiding heb gedaan kan ik die nu ook echt maken.' Sjura werkt nu als leidinggevende in de kinderopvang en Chantal is gestart met een nieuwe baan in de jeugdhulp. Vier vrouwen met een nieuwe baan. Een baan waar ze vol verwachting instappen.

'T-shaped' houdt volgens Burggraaff-Huiskes en Blokland (2016) in dat specifieke, inhoudelijke vakkennis en competenties van de beroepsgroep de pijler vormen waarop de generale competenties rusten. Een T-shaped professional is dus iemand die zowel generalistisch als specialistisch kan werken. Belangrijke vaardigheden die deze professional moet bezitten: effectief kunnen communiceren, vanuit alternatieve perspectieven kunnen denken, creatief zijn en gericht op innovatie, maar ook goede vakkennis hebben en het kunnen begrijpen van andere expertises buiten de eigen expertise om.

Terugkijkend op de opleiding zijn alle vier van mening: 'Je moet bereid zijn er flink wat werk voor te verzetten en alles met je thuisfront goed organiseren, dat wel. Maar de opleiding was echt goed te doen en die twee jaar heeft ons veel gebracht.'

RIA COLENBRANDER IS TEAMLEIDER ASSOCIATE DEGREE PEDAGOGISCH PROFESSIONAL KIND EN EDUCATIE OP KPZ

EMMA NITERT IS HOGESCHOOLDOCENT ASSOCIATE DEGREE PEDAGOGISCH PROFESSIONAL KIND EN EDUCATIE OP KPZ

OVER DE GEÏNTERVIEWDEN

Nadine Gebben is pedagogisch coach/beleidsmedewerker Prokino;
Marieke Dijkman-Schoorlemmer is pedagogisch coach en beleid bij Kinderopvang Koos;
Sjura Ouwehand is leidinggevende bij Prokino;
Chantal Takens is individueel begeleider Autismehuis.

LITERATUUR

Burggraaff-Huiskes, M. & Blokland, G. (2016).

Opvoedingsondersteuning als bijzondere vorm van preventie. Bussum: Coutinho.

Pameijer, N. (2018). *Handelingsgericht werken: samenwerken aan schoolsucces.* Den Haag: Acco.

